

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2016 M. RUGSĖJO 1 D. – 2016 M. RUGSĖJO 30 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISINĖS ANALIZĖS IR INFORMACIJOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO AR VIDAUS ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	3
6. SOCIALINĖ APSAUGA	3
<i>Dėl teritorinės darbo biržos pareigos spręsti dėl asmens bedarbio statuso galiojimo</i>	<i>3</i>
<i>Dėl karo tarnybos po 1990 m. kovo 11 d. SSRS ginkluotosiose pajėgose nelaikymo prievartine</i>	<i>4</i>
<i>Dėl išmokų, gautų iš Vaikų išlaikymo fondo, grąžinimo.....</i>	<i>5</i>
8. MOKESČIŲ SUMOKĖJIMAS, GRAŽINIMAS IR IŠIEŠKOJIMAS.....	6
<i>Dėl mokesčių administratoriaus galimybės, nesilaikant Civiliniame kodekse numatytų procedūrų, reikalauti, kad paveldėtojas įvykdytų mirusio asmens mokesčines prievolės.....</i>	<i>6</i>
10. MUITINĖS VEIKLA.....	7
<i>Dėl pranešimo apie skolą muitinei įteikimo senaties termino išimties, kai skolą muitinei nulėmė veikos (veiksmi), už kuriuos gali būti iškelta baudžiamoji byla.....</i>	<i>7</i>
<i>Dėl mokesčių administratoriaus pareigos atlikti papildomus veiksmus, siekiant patikrinti Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atlikto tyrimo ataskaitoje nustatytas aplinkybes.....</i>	<i>8</i>
<i>Dėl nacionalinių muitinės institucijų pareigos kreiptis į A formos prekių kilmės sertifikatą išdavusią valstybę dėl paskesnio jo patikrinimo, norint nesivadovauti šiuo kilmės sertifikatu</i>	<i>8</i>
<i>Dėl prekių kilmės įrodinėjimo naštos paskirstymo.....</i>	<i>9</i>
15. CIVILINĖ ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATsirADUSIĄ DĖL VALDŽIOS INSTITUCIJŲ NETEISĖTŲ VEIKSMŲ	9
<i>Dėl laisvės atėmimo bausmę atliekančio asmens nenuvežimo į suplanuotas gydytojo konsultacijas</i>	<i>9</i>
<i>Dėl pareiškėjo teisės naudotis prižiūrėtojo iškvietimo sistema pažeidimo</i>	<i>11</i>
18. BYLOS DĖL VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS SPRENDIMŲ AR NEVEIKIMO.....	12
<i>Dėl kandidatų į Seimo narius suskirstymo į diskusijų grupes televizijos transliacijose</i>	<i>12</i>
<i>Dėl kandidato registravimo panaikinimo, jam nenurodžius, kad buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos padarymo.....</i>	<i>13</i>
<i>Dėl politinės partijos teisės atšaukti savo iškeltą kandidatą</i>	<i>13</i>
<i>Dėl kandidatams į Seimą vienmandatėse rinkimų apygardose skirtų laidų transliavimo per televiziją ir internetu</i>	<i>14</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	16
55. TEISMO KOMPETENCIJA	16
<i>Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos atsisakymo nagrinėti skundą.....</i>	<i>16</i>
<i>Dėl žalos, siejamos su Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos veiksmis, advokatui tiekiant teisines paslaugas, atlyginimo</i>	<i>16</i>
59. TEISMO IŠLAIDOS.....	17
<i>Dėl teismo išlaidų atlyginimo viešojo administravimo subjektams už dokumentų vertimo į valstybinę lietuvių kalbą paslaugas</i>	<i>17</i>
<i>Dėl atvejų, kuomet nelaikoma, jog atsakovas pareiškėjo reikalavimą patenkino geruoju</i>	<i>18</i>
61. PROCESINIAI TERMINAI.....	20
<i>Dėl Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalo veiklos sutrikimų, kaip termino apeliaciniam skundui paduoti praleidimo priežasties.....</i>	<i>20</i>
<i>Dėl termino praleidimo pirmosios instancijos teismui neteisingai nurodžius terminą apeliaciniam skundui paduoti.....</i>	<i>20</i>

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) procesinių sprendimų ir Specialiosios teisėjų kolegijos nutarčių dėl teisingumo santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2008 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 13P-50-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi.

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo ar vidaus administravimo srityje

6. Socialinė apsauga

6.4. Bylos dėl valstybinio socialinio draudimo pašalpų

6.4.3. Bedarbio pašalpa (išmoka)

Dėl teritorinės darbo biržos pareigos spręsti dėl asmens bedarbio statuso galiojimo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl 273,27 Eur dydžio turtinės žalos, kurią Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (toliau – VSDFV) Šilalės skyrius kildino iš to, kad atsakovas Tauragės teritorinė darbo birža (toliau – atsakovas), pažeisdama teisės aktų nuostatas, nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. iki 2013 m. lapkričio 5 d. tęsė bedarbio statusą V. G. ir dėl to jam buvo neteisėtai ir nepagrįstai išmokėta nedarbo socialinio draudimo išmoka, priteisimo.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog asmenys, dėl kurių kaltės VSDFV administravimo įstaigos neteisėtai išmokėjo apdraustiesiems tam tikras išmokas, privalo tą žalą atlyginti įstatymų nustatyta tvarka.

LVAT teisėjų kolegija aptarė ginčo atveju aktualų teisinį reguliavimą ir nurodė, kad, nesant svarbių priežasčių, dėl kurių bedarbis negali įvykdyti pagal Trišalę profesinio mokymo ir įdarbinimo sutartį prisiimtų įsipareigojimų ir sudaryti su darbdaviu darbo sutarties, asmuo netenka bedarbio statuso ir jo registracija darbo biržoje turi būti nutraukta. Remiantis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. rugpjūčio 13 d. įsakymu Nr. A1-499 patvirtinto Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos aprašo 36.1–36.2 punktais, svarbiomis priežastimis laikoma bedarbio liga, mirtis arba darbo sutarties nutraukimas Darbo kodekso 127 straipsnio 2 dalyje, 128 straipsnyje ar 136 straipsnyje nurodytais pagrindais. Kitų atvejų, kada įdarbinamasis gali atsisakyti įsidarbinti pagal suteiktą kvalifikaciją, neprarasdamas bedarbio statuso, teisės aktai nenumato.

Remiantis 2013 m. vasario 22 d. Trišalę profesinio mokymo ir įdarbinimo sutartimi, sudaryta V. G., Tauragės teritorinės darbo biržos ir UAB „Voriona“, bei 2013 m. birželio 28 d. sutarties pakeitimu, V. G. įsipareigojo ne vėliau kaip iki 2013 m. rugpjūčio 1 d. įgyti C ir CE kategorijų vairuotojo pažymėjimą. Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad V. G. baigė vairuotojų pirminio C ir CE kategorijų mokymo kursą, tačiau C ir CE kategorijų vairuotojo pažymėjimo per nustatytą terminą neįgijo ir darbo sutarties su darbdaviu nesudarė. V. G. 2013 m. liepos 26 d. Tauragės teritorinei darbo biržai pateikė prašymą pratęsti įdarbinimo datą iki 2013 m. spalio 1 d., tačiau darbdavys su tokiu Trišalės sutarties sąlygų pakeitimu nesutiko. LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, jog nesant galimybės pakeisti Trišalėje sutartyje numatyto termino, o įdarbinamajam neįvykdžius sutartyje numatyto prievolių ne dėl anksčiau nurodytų svarbių priežasčių, teritorinė darbo birža privalo priimti sprendimą dėl asmens bedarbio statuso netekimo ir registracijos darbo biržoje nutraukimo. Todėl ta aplinkybė, kad V. G. nepateikė įrodymų, patvirtinančių, jog jis registravosi VĮ „Regitra“ dėl egzaminų laikymo, įgijo vairuotojo pažymėjimą ar ėmėsi kitų veiksmų, nėra teisiškai reikšminga sprendžiant dėl Trišalės sutarties sąlygų nevykdymo. LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad Tauragės teritorinė darbo birža ginčo situacijoje nepagrįstai nesiėmė jos kompetencijai priskirtų veiksmų ir nesprendė dėl V. G. bedarbio statuso galiojimo. Teisės aktai nesuteikia teisės atsakovui delsti priimti sprendimus dėl Trišalės sutarties, kai ji pažeidžiama, todėl tolimesni atsakovo veiksmai (pranešimas dėl profesinio mokymo lėšų gražinimo, ieškinio dėl nuostolių atlyginimo pateikimas teismui) nepašalina atsakovo neteisėto neveikimo fakto.

LVAT teisėjų kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, kad 273,27 Eur nedarbo socialinio draudimo išmokos permoka susidarė būtent dėl atsakovo Tauragės teritorinės darbo biržos neteisėto neveikimo.

2016 m. rugsėjo 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1578-662/2016

Teismo proceso Nr. 3-63-3-00830-2015-4

Procesinio sprendimo kategorijos: 6.4.3; 15.2.3.1

[Prieiga internete](#)

6.6. Bylos dėl išmokų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų

6.6.1. Bylos dėl valstybinių pensijų

Dėl karo tarnybos po 1990 m. kovo 11 d. SSRS ginkluotosiose pajėgose nelaikymo prievartine

Apžvelgiamu atveju ginčas kilo dėl atsakovo Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos 2014 m. sausio 7 d. sprendimo, kuriuo nebuvo patenkintas pareiškėjo prašymas dėl tarnybos laiko pensijai skirti perskaičiavimo, įskaitant į tarnybos laiką pensijai skirti faktinį karo tarnybos SSRS ginkluotosiose pajėgose laiką nuo 1990 m. kovo 11 d. iki 1991 m. spalio 12 d.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėjo kreipimosi į atsakovą metu galiojusios redakcijos Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo (toliau – Įstatymas) 16 straipsnio 3 dalies 1 punkte buvo nustatyta, kad asmenims, priimtiems tarnauti vidaus reikalų, valstybės saugumo, krašto apsaugos, prokuratūros sistemose, <...> tarnybos laikui pensijai skirti prilyginami laikotarpiai, buvę iki 1995 m. sausio 1 d.: faktinis kitų valstybių ginkluotosiose pajėgose, pasienio tarnyboje, vidaus reikalų ir kitose tarnybose (išskyrus tarnybą naikintųjų būriuose ir batalionuose) laikas iki 1990 m. kovo 11 d. ir faktinis Lietuvoje veikusių SSRS karinių komisariatų pašauktų asmenų prievartinės būtiniosios karinės tarnybos SSRS ginkluotosiose pajėgose, pasienio tarnyboje, vidaus reikalų ir kitose tarnybose laikas po 1990 m. kovo 11 d. Šis teisinis reguliavimas suponuoja išvadą, kad į asmens tarnybos stažą pareigūnų ir karių valstybinei pensijai gauti gali būti įtraukiamas tik laikotarpis po 1990 m. kovo 11 d., kai asmuo, vykdant SSRS visuotinės karinės prievolės įstatymą, buvo prievartai paimtas į būtinąją karinę tarnybą.

LVAT teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. Įstatyme įtvirtinta nuostata, nustatanti atvejus, kai šio įstatymo 16 straipsnio 3 dalies 1 punkto pagrindu į tarnybos laiką gali būti įskaičiuojamas ir laikas po 1990 m. kovo 11 d. Tokį minėtos Įstatymo nuostatos pasikeitimą lėmė Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2013 m. vasario 22 d. nutarimas, kuriame minėtas teismas pripažino, kad Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 16 straipsnio 3 dalies 1 punktas tiek, kiek jame nustačius, kad šioje dalyje nurodytiems asmenims faktinis prievartinės karo tarnybos SSRS ginkluotosiose pajėgose, pasienio tarnyboje, vidaus reikalų ir kitose tarnybose (išskyrus tarnybą naikintųjų būriuose ir batalionuose) laikotarpis iki 1990 m. kovo 11 d. įskaitomas į tarnybos laiką pareigūnų ir karių valstybinei pensijai skirti, nenustatyta, kad tokios pat tarnybos laikotarpis po 1990 m. kovo 11 d. įskaitomas į tarnybos laiką šiai pensijai skirti Lietuvos Respublikos piliečiams, prieštaravo Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 ir 52 straipsniams, konstituciniam teisinės valstybės principui. Konstitucinis Teismas 2013 m. rugpjūčio 27 d. sprendime išaiškino, kad 2013 m. vasario 22 d. nutarime prieštaravusiu Lietuvos Respublikos Konstitucijai pripažino ne visą Įstatymo 16 straipsnio 3 dalies 1 punktą, o tik tiek, kiek jis susijęs su prievartine karo tarnyba SSRS ginkluotosiose pajėgose, pasienio tarnyboje, vidaus reikalų ir kitose tarnybose.

Remiantis administracinėje byloje esančiais rašytiniais įrodymais, nustatyta, kad pareiškėjas 1978–1980 m. atliko būtinąją karo tarnybą, o nuo 1986 m. spalio 10 d. iki 1991 m. spalio 12 d. tarnavo Klaipėdos miesto jungtiniame kariniame komisariate, turėjo praporščiko karinį laipsnį ir ėjo karinio komisariato atsakingo vykdytojo pareigas. Tai reiškia, kad pareiškėjas po 1990 m. kovo 11 d. nebuvo priverstinai paimtas arba nebuvo priverstas tęsti tarnybą SSRS ginkluotosiose pareigose, o savanoriškai liko tarnauti SSRS ginkluotose pajėgose. LVAT teisėjų kolegija sutiko su atsakovo teiginiu, kad pareiškėjas po 1990 m. kovo 11 d. objektyviai galėjo atlikti tarnybą Lietuvos valstybei kitoje ne SSRS ginkluotosioms pajėgoms priklausiusioje krašto apsaugos sistemos įstaigoje arba kariniame vienete. Pareiškėjas nepateikė objektyvių duomenų, kurie sudarytų pagrindą išvadai, jog jo tarnyba SSRS ginkluotosiose pajėgose nuo 1990 m. kovo 11 d. iki 1991 m. spalio 12 d. buvo prievartinė. Visas nurodytas pareiškėjo tarnybos laikotarpis iki 1990 m. kovo 11 d. yra teisėtai ir pagrįstai įtrauktas į jo tarnybos stažą valstybinei pareigūnų ir karių pensijai gauti. Pareiškėjo argumentai, kad po 1990 m. kovo 11 d. jis negalėjo nutraukti karo tarnybos, nes būtų buvęs teisiamas, nėra pagrįsti. LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad pareiškėjas tarnybos santykių SSRS

ginkluotosiose pajėgose tęsimą po 1990 m. kovo 11 d. lėmė ne gresianti atsakomybė ar svetimos valstybės prievarta, o subjektyvus pareiškėjo apsisprendimas toliau vykdyti sutartinius įsipareigojimus.

Byloje atkreiptas dėmesys, kad Konstitucinis Teismas, pasisakydamas dėl asmenų, kurių faktinis karo tarnybos SSRS ginkluotosiose pajėgose laikas pagal teisinį reguliavimą turėjo būti įskaičiuojamas į tarnybos laiką pareigūnų ir karių valstybinei pensijai skirti, teisėtų lūkesčių, pažymėjo, kad jis turi omenyje tuos asmenis, kurie tuo metu dėl objektyvių priežasčių negalėjo atlikti tarnybos Lietuvos Respublikai. Nuo 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Respublikos nepriklausomybė jau buvo atkurta, o pareiškėjas įgavo teisinę galimybę be itin neigiamų pasekmių pasitraukti iš svetimos valstybės karinės tarnybos bei pradėti tarnybą Lietuvos Respublikai.

Nors pareiškėjas savo skundą bei apeliacinį skundą grindė ir 1990 m. kovo 21 d. priimtu Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos kreipimusi į vidaus reikalų įstaigų darbuotojus, tačiau jis iki 1991 m. spalio 12 d. nebuvo vidaus reikalų sistemos darbuotoju ir negalėjo turėti teisėtų lūkesčių, kad jo tuometinė karo tarnyba sovietinėje armijoje užtikrins papildomas socialines garantijas Lietuvos Respublikoje.

Konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai pripažino prašomą panaikinti atsakovo sprendimą teisėtu ir pagrįstu bei teisingai kvalifikavo pareiškėjo tarnybą SSRS ginkluotosiose pajėgose ginčo laikotarpiu kaip savanorišką ir neatitinkančią Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 16 straipsnio 3 dalies 1 punkto reikalavimų.

2016 m. rugsėjo 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1363-492/2016

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00620-2014-8

Procesinio sprendimo kategorija 6.6.1

[Prieiga internete](#)

6.6.2. Pašalpos ir kitos išmokos

Dėl išmokų, gautų iš Vaikų išlaikymo fondo, grąžinimo

Apžvelgiamu atveju ginčas kilo dėl atsakovo Vaikų išlaikymo fondo administracijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondas, atsakovas) 2014 m. vasario 12 d. sprendimų Nr. V2-2076 ir Nr. V2-2077 teisėtumo ir pagrįstumo.

Byloje nustatyta, kad atsakovas 2009 m. gruodžio 18 d. priėmė sprendimą Nr. 1.35-17050, kuriuo nusprendė pareiškėjos vaikui M. M. nuo 2009 m. lapkričio 20 d. kiekvieną mėnesį mokėti 195 Lt dydžio išmoką iš Fondo, kol atsiras Vaikų išlaikymo fondo įstatyme nustatyti pagrindai sustabdyti arba nutraukti išmokos iš Fondo mokėjimą.

Ginčytu 2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. V2-2076 atsakovas nusprendė pakeisti minėtą 2009 m. gruodžio 18 d. sprendimą, o 2014 m. vasario 12 d. sprendimu Nr. V2-2077 – nuo 2013 m. vasario 1 d. nutraukti M. M. išmokų mokėjimą. Be to, atsakovas 2014 m. vasario 12 d. raštu Nr. (1.34-25118)D2-3832 informavo pareiškėją V. M. apie priimtus 2014 m. vasario 12 d. sprendimus Nr. V2-2076 ir Nr. V2-2077 bei nurodė, kad dėl šių sprendimų susidarė 3 846,50 Lt dydžio permoka, kurią paprašė grąžinti iki 2014 m. lapkričio 14 d.

Pagal Vaikų išlaikymo fondo įstatymo 3 ir 4 straipsnio nuostatas, lėšos vaikui išlaikyti iš Fondo yra mokamos, kai vaikas negauna teismo sprendimu arba teismo patvirtinta vaiko (vaikų) išlaikymo sutartimi nustatyto išlaikymo ar gauna tik dalį nustatyto išlaikymo. Aplinkybė, kad vaikas negauna viso ar dalies išlaikymo, turi būti patvirtinta antstolio, vykdančio teismo sprendimu arba teismo patvirtinta vaiko (vaikų) išlaikymo sutartimi nustatyto išlaikymo išieškojimą pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) nuostatas, išduota nustatytos formos pažyma. Vaikui skiriama išlaikyti išmokų suma apskaičiuojama nuo kreipimosi į Fondo administratorių dienos.

Fondo administratorius privalo nutraukti Fondo išmokų mokėjimą, jeigu <...> išnyksta Fondo išmokų mokėjimo pagrindai, nurodyti šio įstatymo 3 straipsnyje (Vaikų išlaikymo fondo įstatymo 6 str. 1 d. 1 p.). Pareiškėjas privalo raštu pranešti Fondo administratoriui apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas aplinkybes ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo tos dienos, kurią sužinojo ar turėjo sužinoti apie šių aplinkybių atsiradimą (Vaikų išlaikymo fondo įstatymo 6 str. 2 d.). Iš šio teisinio reguliavimo matyti, kad išmokų, skirtų vaikui išlaikyti, mokėjimas gali būti nutrauktas, kai vaikas pradeda gauti teismo sprendimu arba teismo

patvirtinta vaiko (vaikų) išlaikymo sutartimi nustatyta išlaikymą. Pareiga apie tai informuoti Fondo administratorių yra nustatyta vienam iš tėvų, gaunančiam išmokas iš Fondo.

LVAT pažymėjo, kad aplinkybė, jog vaikas negauna viso ar dalies išlaikymo, turi būti patvirtinta antstolio, vykdančio teismo sprendimu arba teismo patvirtinta vaiko (vaikų) išlaikymo sutartimi nustatyto išlaikymo išieškojimą pagal CPK nuostatas, išduota nustatytos formos pažyma. Toks antstolio išduodamos pažymos pobūdis įrodymų vertinimo prasme reiškia, kad šiai pažymai, kaip įrodymui, įstatymų leidėjo yra suteikiamas pirminio, tiesioginio bei leistino įrodymo statusas, nustatinėjant šiam teisiniui santykiui reikšmingą aplinkybę – gauna ar negauna vaikas visą ar dalį išlaikymo, kuris yra jam nustatytas teismo sprendimu arba teismo patvirtinta vaiko (vaikų) išlaikymo sutartimi. Tai lemia, kad ir nutraukiant išmoky mokėjimą vaikui tuo pagrindu, kai jis pradeda gauti teismo sprendimu arba teismo patvirtinta vaiko (vaikų) išlaikymo sutartimi nustatyta išlaikymą, ši aplinkybė (išlaikymo gavimas), visų pirma, turi būti patvirtinta vieno iš tėvų, gaunančio išmokas iš Fondo, arba antstolio, vykdančio teismo sprendimu arba teismo patvirtinta vaiko (vaikų) išlaikymo sutartimi nustatyto išlaikymo išieškojimą pagal CPK nuostatas, išduota pažyma. Kiti duomenys, patvirtinantys išlaikymo gavimo faktą, įrodymų vertinimo prasme yra netiesioginiai ir / arba išvestiniai įrodymai, kuriais remiantis gali būti įrodinėjama aptariama aplinkybė, tačiau tais atvejais, kai nėra galimybės gauti pirminio ir tiesioginio tuo klausimu įrodymo arba kai šiame pirminiame bei tiesioginiame įrodyme yra prieštaravimų ir neaiškumų, kurių pašalinti kitu būdu nėra galimybės.

Iš bylos buvo matyti, kad šalys skirtingai vertino R. A., jo motinos O. A. bei R. A. darbdavio 2009–2013 m. teiktas lėšas M. M. išlaikyti. Pareiškėjos nuomone, šios lėšos turėtų būti skirtos įsiskolinimui, kuris susidarė iki 2009 m. padengti, o, atsakovo nuomone, dalis šių lėšų yra skiriama einamosioms periodinėms išmokoms padengti, o likusi suma, viršijanti šią išmoką, turi būti skiriama įsiskolinimui padengti. Iš bylos taip pat buvo matyti, kad R. A. įsiskolinimas M. M. išlaikyti 2013 m. gruodžio 1 d. sudarė 19 623 Lt bei kad R. A. ir kiti asmenys už jį 2009–2013 m. teikė atitinkamas lėšas M. M. išlaikyti, tačiau nebuvo pateikta duomenų, kaip šios lėšos buvo panaudotos: ar einamosioms periodinėms išmokoms padengti; ar įsiskolinimui padengti; ar buvo paskirstomos koku kitu būdu ir pan.

Pažymėta, kad atsakovui nei Vaikų išlaikymo fondo įstatymas, nei kiti teisės aktai nesuteikia teisės spręsti ginčų, kilusių tarp išieškotojo ir skolininko vykdymo procese, ar šių asmenų ginčų su antstoliu. Pagal Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo 2 straipsnio 1 dalį, teismo sprendimų vykdymo funkcijas atlieka antstolis, t. y. valstybės įgaliotas asmuo, kuriam valstybė yra pavedusi atlikti vykdomųjų dokumentų vykdymo, faktinių aplinkybių konstatavimo, dokumentų perdavimo ir kitas įstatymų nustatytas funkcijas. Kadangi išmoky iš Fondo mokėjimas yra siejamas su teismų sprendimų, kuriais yra priteistas išlaikymas vaikui, nevykdymu, todėl, kaip buvo paskirstytos lėšos, gautos vykdant teismo sprendimą, visų pirma, turėtų nustatyti antstolis.

Byla perduota nagrinėti pirmosios instancijos teismui iš naujo, kad būtų nustatytos bei įvertintos aplinkybės, susijusios su lėšų, išieškotų iš R. A. 2009–2013 m., pobūdžiu.

2016 m. rugsėjo 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-932-438/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02176-2014-6

Procesinio sprendimo kategorija 26

[Prieiga internete](#)

8. Mokesčių sumokėjimas, grąžinimas ir išieškojimas

8.2. Kiti su mokesčių sumokėjimu, grąžinimu ir išieškojimu susiję klausimai

Dėl mokesčių administratoriaus galimybės, nesilaikant Civiliniame kodekse numatytų procedūrų, reikalauti, kad paveldėtojas įvykdytų mirusio asmens mokesčines prievolės

Apžvelgiamoje byloje ginčas iš esmės kilo dėl to, ar Mokesčių administravimo įstatymo 92 straipsnis suteikia teisę mokesčių administratoriui perkelti mirusio fizinio asmens mokesčines prievolę šio asmens turto paveldėtojams netaikant kreditorių ir mirusio skolininko turto paveldėtojų teisinius santykius reglamentuojančių Civilinio kodekso procedūrinių nuostatų.

Minėtoje Mokesčių administravimo įstatymo nuostatoje nustatyta, kad mirusio fizinio asmens mokesčines nepriemoką privalo padengti šio asmens turto paveldėtojai Civilinio kodekso nustatyta tvarka. LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad ši teisės norma savaime jokių naujų teisių mokesčių administratoriui

nesuteikia. Ši teisės norma reiškia, kad mirusio fizinio asmens mokestinė nepriemoka padengiama ne Mokesčių administravimo įstatymo, o Civilinio kodekso nustatyta tvarka. Įstatymų leidėjui panaudojus žodį „tvarka“, ši teisės norma taip pat reiškia, kad mirusio fizinio asmens mokestinės prievolės vykdymas turi atitikti Civilinio kodekso procedūras. Ši teisės norma negali būti plečiamai aiškinama kaip suteikianti teisę mokesčių administratoriui mirusio fiziniam asmeniui mokestines prievoles „perkelti“ šio asmens turto paveldėtoju nesilaikant Civilinio kodekso nustatytos tvarkos (procedūrų).

LVAT paliko galioti pirmosios instancijos teismo sprendimą, kuriuo mokesčių administratoriaus sprendimas buvo pripažintas nepagrįstu bei panaikintas.

2016 m. rugsėjo 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2741-575/2016

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04694-2014-3

Procesinio sprendimo kategorija 9.1.2

[Prieiga internete](#)

10. Muitinės veikla

10.3. Prekių kilmė

Dėl pranešimo apie skolą muitinei įteikimo senaties termino išimties, kai skolą muitinei nulėmė veikos (veiksmi), už kuriuos gali būti iškelta baudžiamoji byla

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Lietuvos muitinės sprendimų, kuriais iš esmės buvo nuspręsta pakeisti pareiškėjo 2011–2012 metais į Bendrijos muitų teritoriją importuotų prekių kilmę iš Tailando Karalystės į Kinijos Liaudies Respublikos, nepripažinti šių prekių A formos kilmės sertifikatų, taikyti trečiųjų šalių (3,7 proc.) ir galutinio antidempingo maito (85 proc.) tarifus bei perskaičiuoti pareiškėjo mokėtinus mokesčius ir su jais susijusias kitas sumas.

Savo nesutikimą su apskaičiuotomis sumomis pareiškėjas, be kita ko, grindė aplinkybe, jog patikrinimo ataskaitos priėmimo metu (2014 m. birželio 9 d.) buvo suėjęs 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (toliau – ir Muitinės kodeksas), 221 straipsnio 3 dalyje¹ įtvirtintas trejų metų senaties terminas. Nekvestionuodamas, kad šis terminas dėl dalies ginčo prekių buvo suėjęs (šį terminą LVAT skaičiavo nuo patikrinimo ataskaitos pateikimo pareiškėjui dienos), mokesčių administratorius rėmėsi Muitinės kodekso 221 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta išimtimi. Ši nuostata įtvirtina, kad, „jeigu priežastis, dėl kurios atsirado muitinės skola, buvo veiksmas, dėl kurio galėjo būti iškelta baudžiamoji byla, pranešimas apie skolos sumą skolininkui gali būti pateikiamas ir pasibaigus 3 dalyje nurodytam trejų metų laikotarpiui, laikantis galiojančių nuostatų“.

Apibendrinamas aktualią Teisingumo Teismo praktiką² bei vertindamas ginčo teisiniamis santykiams aktualias Europos Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų nuostatas, LVAT akcentavo, kad:

(1) apie maito sumą gali būti pranešama skolininkui pasibaigus trejų metų laikotarpiui ir tais atvejais, kai skolininkas nėra asmuo, kuris padarė šią veiką, t. y. ši nuostata pranešimą apie mokėtinus maitus leidžia siųsti ne tik skolininkui, padariusiam veiką, dėl kurios gali būti iškelta baudžiamoji byla;

(2) formulotė „veiksmas [veika], dėl kurio [kurios] galėjo būti iškelta baudžiamoji byla“ reiškia veikas, kurios valstybės narės, kurios kompetentingos valdžios institucijos vykdo vėlesnį išieškojimą, teisės sistemoje gali būti kvalifikuojamos kaip nacionalinės baudžiamosios teisės pažeidimai;

(3) muitinės institucijoms kvalifikavus veiką kaip „veiksmą [veiką], dėl kurio [kurios] gali būti iškelta baudžiamoji byla“, nereiškia, jog baudžiamieji įstatymai buvo iš tikrųjų pažeisti (kvalifikavimas atliekamas tik administracinėje procedūroje);

(4) įrodyti (pagrįsti) Muitinės kodekso 221 straipsnio 4 dalyje nurodytų sąlygų (prielaidų) buvimą tenka mokesčių administratoriui (muitinės įstaigoms);

(5) mokesčių administratorius turi pateikti teisės normomis ir objektyviomis faktinėmis aplinkybėmis pagrįstą (motyvuotą) vertinimą (nuomonę), nurodant veikas, atskleidžiant priežastinį ryšį su muitinės skola

¹ Ši nuostata įtvirtina, kad „pranešimas skolininkui nebegali būti pateikiamas pasibaigus trejų metų laikotarpiui nuo skolos muitinei atsiradimo dienos <...>“.

² Žr. Teisingumo Teismo 2009 m. liepos 16 d. sprendimo sujungtose bylose *Snauwaert ir kt.*, C-124/08 ir C-125/08, 24–26, 30 ir 31 p.; 2015 m. gruodžio 10 d. sprendimo byloje *Veloserviss*, C-427/14, 31 p.

(jos atsiradimu) bei įvardijant teisės aktuose įtvirtintas nuostatas, numatančias aptariamą atsakomybę už atitinkamas veikas (veiksmus).

Ginčo atveju mokesčių administratorius apsiribojo tik abstrakčiu nurodymu, jog Muitinės kriminalinė tarnyba raštu informavo, kad pradėtas ikiteisminis tyrimas (šios tarnybos rašte nebuvo nurodomos jokios veikos (veiksmi), nebuvo pateikiama jokių nuorodų į atitinkamą atsakomybę numatančius įstatymus, apsiribojama trumpa ir abstrakčia informacija, kad atliekamas atitinkamas tyrimas, išvardijami tam tikrų deklaracijų numeriai). Dėl to LVAT išplėstinė teisėjų kolegija sprendė, kad nebuvo įrodytos aptariamoms išimties iš bendro senaties termino taikymo materialinių pagrindų buvimo aplinkybės, klausimą dėl senaties termino gražino spręsti centriniam mokesčių administratoriui.

Dėl mokesčių administratoriaus pareigos atlikti papildomus veiksmus, siekiant patikrinti Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atlikto tyrimo ataskaitoje nustatytas aplinkybes

Pareiškėjas, kvestionuodamas patikrinimo ataskaitos teisėtumą bei pagrįstumą, taip pat nurodė, kad vietos mokesčių administratoriaus atliktas mokestinis patikrinimas nebuvo išsamus, jo metu nebuvo atliekami iš esmės jokie veiksmai, siekiant surinkti papildomą bei patikrinant jau turimą informaciją. Šiuo aspektu iš ginčytų sprendimų turinio buvo matyti, kad pareiškėjo importuotų prekių kilmė buvo identifikuota remiantis ir vertinant iš esmės tik Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (toliau – OLAF) ataskaitą ir kartu su ja pateiktus duomenis (informaciją).

LVAT priminė, kad pati OLAF ataskaita neturi jokios juridškai privalomos galios kompetentingoms nacionalinėms institucijoms. Tačiau LVAT išplėstinė teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad ataskaitos, kuriomis užbaigiami OLAF tyrimai, apima ne tik atitinkamas (subendrintas) išvadas bei rekomendacijas dėl tolesnių priemonių, kurių, OLAF manymu, reikia imtis, bet ir nustatytas faktines aplinkybes. Mokesčių administratorius, administruodamas mokesčius, turi teisę remtis jo gautoje OLAF ataskaitoje pateiktais duomenimis, *inter alia* sprendžiamas dėl mokėtinų mokesčių ir su jais susijusių sumų apskaičiavimo. Vykdamas mokesčių administravimą, nesuderinamas *inter alia* su protingumo kriterijumi (Mokesčių administravimo įstatymo 8 str. 3 d.) būtų reikalavimas mokesčių administratoriui gavus OLAF ataskaitą visais atvejais atlikti atitinkamus veiksmus, siekiant patikrinti ir (ar) patvirtinti kiekvieną šioje ataskaitoje ir (ar) kartu su ja pateiktuose dokumentuose nurodytą informaciją. Tačiau pareiga patikrinti egzistuoja, kai aptariamoje ataskaitoje pateikiami duomenys, kuriais remiantis identifikuojama mokestinės prievolės apimtis, yra prieštaringi, keliantys abejonę dėl jų pagrįstumo, teisingumo ir pan.

Esant šioms aplinkybėms LVAT išplėstinė teisėjų kolegija vertino, kad nagrīnetu atveju vietos ir centrinis mokesčių administratoriai neprivalėjo atskirai tikrinti ir (ar) vykdamas atitinkamas mokesčių administravimo (mokestinio patikrinimo) procedūras atliekamais atskirais veiksmais rinkti papildomus duomenis siekiant patvirtinti OLAF ataskaitoje pateikiamą informaciją, jei ji yra pakankama ir objektyviai patvirtina (leidžia nustatyti) ginčo teisinių santykių kvalifikavimui reikšmingas aplinkybes. Tačiau, kaip minėta, tai nereikia, kad mokesčių administratorius yra atleidžiamas nuo pareigos atlikti atitinkamas procedūras, kai OLAF pateikta informacija nėra surinkta, kai tai yra būtina, tuo pačiu būdu ir tomis pačiomis sąlygomis kaip ir kompetentingų nacionalinių institucijų.

Dėl nacionalinių muitinės institucijų pareigos kreiptis į A formos prekių kilmės sertifikatą išdavusių valstybę dėl paskesnio jo patikrinimo, norint nesivadovauti šiuo kilmės sertifikatu

Atsižvelgdama į nurodytą vertinimą, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija apžvelgiamoje byloje analizavo, ar remdamasis OLAF ataskaita, mokesčių administratorius pagrįstai atsisakė pripažinti pareiškėjui išduotus A formos kilmės sertifikatus dėl ginčo prekių kilmės. Šiuo aspektu, be kita ko, vadovaudamasis 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas, 97t straipsnio 1 ir 5 dalimis³,

³ „1. A formos prekių kilmės sertifikatų ir sąskaitų faktūrų deklaracijų paskesni patikrinimai atliekami atsitiktine tvarka arba kaskart, kai valstybių narių muitinės turi pagrįstų abejonų dėl šių dokumentų autentiškumo, susijusių produktų kilmės statuso arba kitų šio skirsnio reikalavimų įvykdymo. <...>

5. Jeigu esant pagrįstoms abejonėms per šešis mėnesius, kaip nustatyta 3 dalyje, negaunamas atsakymas arba jeigu atsakyme nėra pakankamai informacijos, kad būtų galima nustatyti atitinkamo dokumento autentiškumą arba tikrąją produktų kilmę, kompetentingoms institucijoms siunčiamas antrasis pranešimas. Jeigu ir po antrojo pranešimo prašančiosios institucijos per keturis mėnesius nuo antrojo pranešimo išsiuntimo

LVAT nurodė, kad kompetentinga muitinės įstaiga, kuriai kyla *inter alia* abejonių dėl A formos kilmės sertifikate nurodytų prekių kilmės, turi kreiptis į šiuos sertifikatus išdavusios valstybės kompetentingas institucijas. Dėl to atsisakyti suteikti teisę taikyti lengvatinius muitų tarifus nacionalinės muitinės įstaigos galėtų remdamosi aplinkybe, jog atsakymas Įgyvendinimo reglamente nustatytais terminais nebuvo pateiktas arba iš pateikto atsakymo nėra galima nustatyti prekių kilmės (nėra pašalinamos valstybės narės muitinės įstaigai kilusios abejonės). Aptartais aspektais LVAT išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į tai, kad byloje ginčytų individualių administracinių aktų priėmimo metu dėl dalies ginčo sertifikatų nebuvo Tailando Karalystės institucijų atliktas paskesnis jų patikrinimas, o dalis su aptariamais prekių kilmę patvirtinančiais dokumentais susijusių reikšmingų aplinkybių paaiškėjo mokestinio ginčo nagrinėjimo teismuose metu, šios aplinkybės visiškai nebuvo vertintos ir dėl jų nebuvo pasisakyta priimant ginčijamus sprendimus. Tai lėmė, kad klausimas dėl pareiškėjo mokestinių prievolių centriniam mokesčių administratoriui buvo grąžintas nagrinėti iš naujo.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį, kad vien minėtose Įgyvendinimo reglamento nuostatose nurodytų aplinkybių konstatavimas paprastai savaime sudaro pagrindą mokesčių administratoriui nesivadovauti A formos kilmės sertifikatais ir atsisakyti suteikti teisę taikyti lengvatinius muitų tarifus, o atitinkamas į laisvą apyvartą Bendrijos muitų teritorijoje išleistas prekes apmokestinti bendra tvarka. Tuo atveju, kai minėtus sertifikatus išdavusios valstybės kompetentingų institucijų atlikto paskesnio jų patikrinimo rezultatai neleidžia patvirtinti prekių kilmės, pareiga įrodyti, jog joms yra taikoma atitinkama muitų tarifų lengvatų sistema, tenka muitinės skolininkui, o ne mokesčių administratoriui.

Dėl prekių kilmės įrodinėjimo naštos paskirstymo

Apžvelgiamoje byloje taip pat kilo klausimas dėl ginčo prekių pripažinimo Kinijos Liaudies Respublikos kilmės, kurioms taikomas 2009 m. sausio 26 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 91/2009, kuriuo tam tikroms importuojamoms Kinijos Liaudies Respublikos kilmės geležinėms arba plieninėms tvirtinimo detalėms nustatomas galutinis antidempingo muitas (toliau – ir Reglamentas 91/2009). Šiuo aspektu LVAT išplėstinė teisėjų kolegija nurodė, jog tokiomis aplinkybėmis, kokios susiklostė šioje byloje, jei būtų prielaidos nepripažinti prekių Tailando Karalystės kilmės, pareiga įrodyti, kad šių prekių kilmė yra Kinijos Liaudies Respublika, tektų pirmiausiai mokesčių administratoriui. Byloje nustatyti procedūriniai ir proceso trūkumai, susiję su minėtų pareiškėjo argumentų, kurie nėra akivaizdžiai nepagrįsti, vertinimu, taip pat aplinkybė, jog mokestinio ginčo metu buvo teikiami nauji įrodymai, *inter alia* susiję su OLAF atliktu tyrimu bei jo metu surinktais duomenimis ir jų vertinimu, nagrinėtu atveju lėmė būtinybę klausimą dėl ginčo prekių pripažinimo Kinijos Liaudies Respublikos kilmės perduoti atsakovui nagrinėti iš naujo.

Šiomis aplinkybėmis LVAT pirmosios instancijos teismo sprendimą panaikino ir priėmė naują sprendimą – panaikino Muitinės departamento sprendimą ir mokestinį ginčą dėl patikrinimo ataskaitos grąžino atsakovui (centriniam mokesčių administratoriui) nagrinėti iš naujo.

2016 m. rugsėjo 1 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimas administracinėje byloje Nr. A-377-556/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05082-2014-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 10.3; 10.8.2; 10.10

[Prieiga internete](#)

15. Civilinė atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

15.2. Civilinės atsakomybės sąlygos

15.2.3. Žala

15.2.3.2. Neturtinė žala

Dėl laisvės atėmimo bausmę atliekančio asmens nenuvežimo į suplanuotas gydytojo konsultacijas

Ginčas šioje administracinėje byloje kilo dėl neturtinės žalos, atsiradusios dėl galimai neteisėtų valdžios institucijų veiksmų, ilgą laiką pareiškėjo nenuvežus į neurochirurgo konsultacijas, atlyginimo.

datos neinformuojamos apie patikrinimo rezultatus arba jeigu remiantis šiais rezultatais neįmanoma nustatyti atitinkamo dokumento autentiškumo ar tikrosios produktų kilmės, prašančiosios institucijos turi atsisakyti suteikti teisę taikyti lengvatinius muitų tarifus, išskyrus išimtines aplinkybes“.

Pareiškėjas nesutiko su pirmosios instancijos teismo sprendimu, kuriuo jam buvo priteista 500 Eur patirtai neturtinei žalai atlyginti.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas nebuvo nuvežtas į suplanuotą 2014 m. kovo 18 d. turėjusią vykti neurochirurgo konsultaciją bei atidėtas konsultacijas 2014 m. gegužės 22 d. ir 2014 m. spalio 17 d., kadangi Laisvės atėmimo vietų ligoninė (toliau – Ligoninė) nusprendė vietoj pareiškėjo konvojuoti kitus asmenis, kuriems buvo būtina suteikti skubią medicininę pagalbą.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal Ligoninės direktoriaus 2014 m. kovo 27 d. įsakymu Nr. V-53 patvirtintos Planinių konsultacijų užsakymo valstybės ir savivaldybės viešosiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir pacientų konvojavimo tvarkos 3 punktą, už procedūros (konsultacijų užsakymą ir konvojavimo tvarką į kitas viešąsias asmens sveikatos priežiūros įstaigas) vykdymą yra atsakingi: gydytojas, paskyręs planinę konsultaciją į viešąją asmens sveikatos priežiūros įstaigą, Ligoninės direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo, vykdamas konsultaciją į viešąsias asmens sveikatos priežiūros įstaigas užsakymą, Ligoninės direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo, atsakingas už konvojaus skyrimą. Nuo 2014 m. liepos 1 d. įsigaliojusio Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2014 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. V-260 patvirtinto Suimtųjų ir nuteistųjų siuntimo, konvojavimo konsultacijoms į asmens sveikatos priežiūros įstaigas ir hospitalizavimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 5 punkte įtvirtinta Ligoninės pareiga organizuoti gydytojo specialisto konsultacijas ar jo nurodytų tyrimų atlikimą antrinio ar tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiose viešosiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, jeigu pacientui reikalingo gydytojo specialisto konsultacijos Ligoninė negali suteikti. Pagal Aprašo 6 punktą, planines gydytojo specialisto konsultacijas, konsultacijas, reikalingas paciento darbingumo ar neįgalumo lygiui nustatyti, kurių neteikia Ligoninė ir kurios užsakomos antrinio ar tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančiose viešosiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, taip pat turi teisę užsakyti tos laisvės atėmimo vietos įstaigos, kurioje pacientas tuo metu yra laikomas, Sveikatos priežiūros tarnybos viršininkas teritoriniu principu, jei toje teritorijoje yra viešoji asmens sveikatos priežiūros įstaiga, kurioje tokios asmens sveikatos priežiūros paslaugos yra teikiamos. Jei teritorijoje nėra viešosios asmens sveikatos priežiūros įstaigos, teikiančios reikiamą pacientui asmens sveikatos priežiūros paslaugą, pacientas siunčiamas į Laisvės atėmimo vietų ligoninę.

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2005 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 1R-240/1V-246 patvirtintų Konvojavimo taisyklių (toliau – Konvojavimo taisyklės) 11.3 punkte įtvirtinta, kad Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžios įstaigos (*inter alia* Ligoninė) Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos viešojo saugumo pajėgoms, teritorinėms policijos įstaigoms ne vėliau kaip prieš 2 paras iki konvojaus išvykimo gali pateikti rašytinę paraišką skirti konvojų ir pristatyti konvojuojamuosius į paskirties punktus. Tame pačiame punkte taip pat nustatyta, kad paraiškoje nurodytą konvojuojamųjų skaičių galima patikslinti konvojaus išvykimo dieną. Pagal Konvojavimo taisyklių 12 punktą, jeigu konvojuojamuosius būtina skubiai pristatyti iš Kalėjų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžios įstaigos į paskirties vietą, šių taisyklių 11 punkte nurodyti paraiškos pateikimo terminai netaikomi.

Taigi teisės aktai Ligoninei sudaro galimybę efektyviai organizuoti pacientų konvojavimą į viešąsias asmens sveikatos priežiūros įstaigas net ir tais atvejais, kai asmenims reikia netikėtai suteikti skubią medicinos pagalbą, tačiau negalima nepaisyti aplinkybės, kad asmens sveikatos būklė gali staiga pasikeisti, todėl Ligoninė gali neturėti pakankamai laiko informuoti atitinkamas įstaigas dėl papildomų konvojavimo išteklių (specialiųjų transporto priemonių, lydinčių pareigūnų (konvojuotojų) poreikio, o konvojavimą vykdanči institucija – pakankamai laiko pakeisti jau suformuoto konvojaus sudėtį. Be to, pateikiant paraišką dėl konvojaus skyrimo, nurodomas ne abstraktus konvojuojamųjų asmenų skaičius, o konkretūs duomenys apie kiekvieną konvojuojamąjį (Konvojavimo taisyklių 15 p.). Atsižvelgusi į tai, LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad Ligoninės galimybė operatyviai ir laiku organizuoti pacientų konvojavimą iš dalies yra ribota dėl objektyvių priežasčių.

Iš aptarto teisinio reguliavimo padaryta išvada, kad iki Aprašo įsigaliojimo pareiga užsakyti planinę konsultaciją į viešąją asmens sveikatos priežiūros įstaigą ir organizuoti konvojavimą teko Ligoninei, o po Aprašo įsigaliojimo tokią pareigą taip pat turi laisvės atėmimo vietos įstaigos, kurioje pacientas tuo metu laikomas, Sveikatos priežiūros tarnybos viršininkas (nagrinėtu atveju – Vilniaus pataisos namai). Įvertinus tai, spręsta, jog pareiškėjui suplanuotos ir vėliau dukart atidėtos neurochirurgo konsultacijos Santariškių klinikose metu Ligoninė turėjo pareigą pareiškėją į šią konsultaciją nuvežti, tačiau šios pareigos neįvykdė, nes jos pacientų konvojavimas nebuvo tinkamai organizuotas.

Nustatyta, kad pareiškėjas į konsultaciją buvo nuvežtas tik 2015 m. vasario 20 d. LVAT teisėjų kolegija vertino, kad toks ilgas delsimas, nesuteikiant jam galimybės gauti suplanuotas sveikatos priežiūros paslaugas, negali būti pateisintas atsakovo nurodytomis priežastimis, todėl konstatuota, kad Ligoninė veikė nepakankamai rūpestingai, t. y. jos veiksmai buvo neteisėti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.271 straipsnio prasme. Kita vertus, konstatuota, kad nagrinėtu atveju Ligoninės neveikimas negali būti prilyginamas kankinimui, žiauriam ar nežmoniškam bei asmens orumą žeminančiam elgesiui, todėl nenustatyta pagrindo pripažinti, kad atsakovo atstovas pažeidė Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 1 bei 3 straipsnių nuostatas.

Įvertinusi pažeistos vertybės pobūdį, pažeidimo mastą ir trukmę, pareiškėjo patirtą neturtinę žalą, nepatogumus konvojuojant į Ligoninę bei kitas byloje nustatytas aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai pareiškėjui padarytą neturtinę žalą įvertino 500 Eur. Ši suma yra proporcinga Ligoninės padarytam pažeidimui ir pakankama pareiškėjo patirtai neturtinei žalai atlyginti.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2016 m. rugsėjo 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1509-492/2016

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04813-2014-6

Procesinio sprendimo kategorija 15.2.3.2

[Prieiga internete](#)

Dėl pareiškėjo teisės naudotis prižiūrėtojo iškvietimo sistema pažeidimo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl atsakovo Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo (toliau – ir Lukiškių TI-K) neveikimo, dėl kurio Lukiškių TI-K gyvenamosiose kamerose, kuriose pareiškėjas buvo laikomas, neveikė įrengti signaliniai prižiūrėtojo iškvietimo mygtukai.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė.

Teisėjų kolegija nurodė, jog pataisos įstaigų kamerų, kamerų tipo patalpų, baudos ir drausmės izoliatorių bei karcerių įrengimas reglamentuojamas Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 194 patvirtintų Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių 35.4 punkte, kuriame buvo nustatyta, kad kameroje, be kitos įrangos, turi būti signalinis mygtukas prižiūrėtoju iškviešti. Šis punktas galiojo laikotarpiu nuo 2003 m. rugpjūčio 2 d. iki 2010 m. sausio 26 d., kai Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2010 m. sausio 20 d. įsakymo „Dėl Teisingumo ministro 2003 m. liepos 2 d. įsakymo Nr. 194 „Dėl pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ Nr. 1R-22, įsigaliojusio nuo 2010 m. sausio 27 d., 3 punktu buvo pripažintas netekusiu galios. Analogiškas reikalavimas kamerų įrengimui buvo nustatytas nuo 2011 m. kovo 9 d. Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2011 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. V-82 patvirtintų Pataisos įstaigų įrengimo ir eksploatavimo taisyklių 16.11 punkte, kuriame nustatyta, kad kameroje įrengiama prižiūrėtojo iškvietimo sistema. Europos kalinimo taisyklių 18.2 punkto c) dalyje (Europos Ministrų Komiteto rekomendacija šalims narėms Nr. R (2006)2 „Dėl Europos kalinimo taisyklių“) nustatyta, kad visose vietose, kuriose kaliniai gyvena, dirba ar susirenka, turi būti įrengta aliarmo sistema, kuri leistų kaliniams nedelsiant susisiekti su personalu.

Atsakovas nurodė, kad prižiūrėtojo iškvietimo sistema neveikia ir šiuo metu yra įrenginėjama. Todėl pripažinti atsakovo neteisėti veiksmai, kad jis pareiškėjo kalinimo metu Lukiškių TI-K pažeidė kamerų įrengimo reikalavimą ir neįrengė privalomos prižiūrėtojo iškvietimo sistemos.

Taip pat LVAT teisėjų kolegija nurodė, jog pareiškėjas į Lukiškių TI-K buvo patalpintas 2001 m. gruodžio 13 d., todėl ši data pripažinta pareiškėjo teisės naudotis prižiūrėtojo iškvietimo sistema pažeidimo pradžia. Pažeidimas nėra pašalintas iki pareiškėjo kreipimosi į teismą 2014 m. spalio 6 d., todėl ieškinio senaties termino pradžios nustatymui taikytina Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.127 straipsnio 5 dalis, kaip tęstiniam pažeidimui. Remiantis taisykle, kad tęstinio pažeidimo atveju senatis skaičiuoti pradeda tik nuo tos dienos, kurią pažeidimas baigiasi, konstatuota, kad pareiškėjas senaties termino jo skundo reikalavimams nepraleido, todėl prašymas dėl tokio termino atnaujinimo nesvarstytinas, o pareiškėjo teisė gintina.

Konstatuota, jog atsakovas privalo pašalinti padarytą pažeidimą, todėl tenkintas pareiškėjo reikalavimas įpareigoti Lukiškių TI-K įrengti prižiūrėtojo iškviatimo sistemą pareiškėjo gyvenamoje kameroje Lukiškių TI-K. Taip pat pareiškėjui priteistas 300 Eur neturtinės žalos atlyginimas.

2016 m. rugsėjo 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1017-261/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04420-2014-0

Procesinio sprendimo kategorija 15.2.3.2

[Prieiga internete](#)

18. Bylos dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimų ar neveikimo

18.1. Prezidento, Seimo, savivaldybių tarybų rinkimai

Dėl kandidatų į Seimo narius suskirstymo į diskusijų grupes televizijos transliacijoje

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl rinkimų kampanijos dalyvių suskirstymo į diskusijų grupes Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – Komisija) paskelbtuose Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos (toliau – LRT) radijo bei televizijos laidų dalyvių sąrašuose su diskusijų vietomis bei datomis.

Pareiškėjas politinė partija „Lietuvos sąrašas“ byloje siekė pagrįsti, kad Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 51 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas teisinis reguliavimas reiškia, kad burtais diskusijose dalyvaujančių subjektų grupės gali būti nustatomos tik tada, kai nėra jų susitarimo. Esant dalyvaujančių asmenų bendram susitarimui, burtai neturi būti organizuojami. Anot pareiškėjo, teisinis reguliavimas nenumato mišraus būdo skirstyti kandidatus į laidas, t. y. turi būti išlaikomas nešališkumas, skaidrumas ir lygiateisiškumas arba skirstant visus kandidatus burtų keliu, arba turi būti pateiktas visų kandidatų bendras susitarimas dėl pasiskirstymo.

Seimo rinkimų įstatymo 51 straipsnio 4 dalyje ir šį įstatymą įgyvendinančiose Komisijos 2016 m. rugpjūčio 18 d. sprendimu Nr. Sp-160 patvirtintose LRT radijo ir LRT televizijos laidų, skirtų 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų agitacijai, rengimo taisyklėse (toliau – Taisyklės) tiesiogiai įtvirtinta galimybė diskusijose dalyvaujančių savarankiškų politinės kampanijos dalyvių grupes (iš dviejų ir daugiau asmenų) sudaryti jų susitarimu, o jeigu tokie susitarimai nėra sudaromi, – burtais. Taigi šios Taisyklės numato galimybę derinti abu būdus paskirstant savarankiškus politinės kampanijos dalyvius į grupes.

LVAT teisėjų kolegija išaiškino, kad pagal ginčo santykių teisinį reguliavimą, savarankiškų politinės kampanijos dalyvių susitarimai yra sudaromi laisva valia, jų teisė pasirinkti, su kuo nori diskutuoti, neturi būti ribojama. Tačiau Seimo rinkimų įstatymo bei Taisyklių nuostatos neįtvirtina reikalavimo sudaryti visų savarankiškų politinės kampanijos dalyvių tarpusavio susitarimus, ar draudimo dalyvių grupėms susitarti nesant kitų dalyvių pritarimo. Jei savarankiški politinės kampanijos dalyviai susitarimo nesudaro, į grupes su kitais dalyviais jie paskiriami burtais. Tokiu teisiniu reguliavimu visiems savarankiškiems politinės kampanijos dalyviams yra sudaromos lygios galimybės sudaryti susitarimus dėl dalyvavimo diskusijose su kitais jos dalyviais, o tie laidų dalyviai, kurie nesudaro susitarimų dėl dalyvavimo laidoje kartu, sugrupuojami pagal Seimo rinkimų įstatymo bei Taisyklių nuostatas, t. y. burtais. LVAT teisėjų kolegijos nuomone, toks reguliavimas Seimo rinkimų įstatyme įtvirtinto lygiateisiškumo principo nepažeidžia. Pareiškėjo įvardijama siekiama galimybė sudaryti galimybę visiems savarankiškiems politinės kampanijos dalyviams diskutuoti su visais nėra įtvirtinta įstatyme. Esant įstatymų leidėjo nustatytam reguliavimui, ją realiai būtų sudėtinga įgyvendinti, nes savarankiškų politinės kampanijos dalyviams nepasiekus susitarimo, burtų kelių ji taip pat negali būti užtikrinta. Byloje konstatuota, kad atsakovas, derindamas susitarimų dėl dalyvavimo kartu specialiosiose LRT televizijos laidoje, skirtose 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų agitacijai, būdą, o jų nesudariusius savarankiškos kampanijos dalyvius į grupes diskusijoms paskirstęs burtų būdu, ir taip sudaręs LRT televizijos laidų dalyvių sąrašą, tinkamai vadovavosi nustatytu teisiniu reguliavimu ir lygiateisiškumo, nešališkumo bei skaidrumo principų nepažeidė. Dėl to pareiškėjo skundas ir reikalavimas įpareigoti Komisiją organizuoti bei sudaryti naują LRT televizijos laidų, skirtų 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų agitacijai, dalyvių sąrašą, negalėjo būti tenkinamas.

2016 m. rugsėjo 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eR-2-492/2016

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00023-2016-2

Procesinio sprendimo kategorija 18.1

[Prieiga internete](#)

Dėl kandidato registravimo panaikinimo, jam nenurodžius, kad buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos padarymo

Šioje byloje kilo ginčas dėl Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – Komisija) sprendimo dalies, kuria Komisija panaikino pareiškėjo registravimą kandidatu į Seimo narius vienmandatėje ir daugiamandatėje rinkimų apygardose teisėtumo ir pagrįstumo. Registravimas kandidatu į Seimo narius panaikintas, atsižvelgus į tai, kad pareiškėjas nenurodė, jog teismo baudžiamuoju įsakymu jis buvo pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos padarymo.

Pareiškėjas šį sprendimą ginčijo nurodydamas, kad jis iki Komisijos posėdžio, kada buvo priimtas ginčo sprendimas, atšaukė dalį savo pareiškinių dokumentų ir papildė juos informacija, nurodydamas, kad Kėdainių rajono apylinkės teismo 2007 m. liepos 4 d. baudžiamuoju įsakymu jis buvo pripažintas kaltu pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 245 straipsnį už teismo sprendimo, nesusijusio su bausme, nevykdymą. Pasak pareiškėjo, papildžius pareiškinius dokumentus teisinga informacija iki Seimo rinkimų įstatyme numatyto termino, Komisija neturėjo teisinio pagrindo panaikinti registravimo.

LVAT teisėjų kolegija išaiškino, kad pagal Seimo rinkimų įstatymo 38 straipsnio 4 dalį, pareiškinių dokumentų teikimo Komisijai terminas prasideda 85 dienos iki rinkimų ir baigiasi 17 valandą likus 65 dienoms iki rinkimų. Kadangi eiliniai Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai Lietuvos Respublikos Prezidento 2016 m. balandžio 7 d. dekretu Nr. 1K-618 paskelbti 2016 m. spalio 9 d., šiuo atveju pareiškinių dokumentų teikimo Komisijai terminas pasibaigė 2016 m. rugpjūčio 5 d., 17 valandą. Seimo rinkimų įstatymas neužkerta kelio ištaisyti netinkamai pateiktą informaciją pareiškiniuose dokumentuose, *inter alia* Kandidato į Seimo narius anketoje, tačiau tokia galimybė gali būti pasinaudojama, laikantis Seimo rinkimų įstatyme nustatyto termino, kuris šiuo atveju yra numatytas Seimo rinkimų įstatymo 38 straipsnio 4 dalyje.

Vadovaujantis Seimo rinkimų įstatymo 38 straipsnio 4 dalimi, dokumentai, pateikti pasibaigus pareiškinių dokumentų pateikimo terminui, negali būti pripažįstami pareiškiniiais dokumentais. Vadinasi, pareiškėjo 2016 m. rugpjūčio 31 d. pateikta kandidato į Seimo narius anketa, kurioje nurodyta Seimo rinkimų įstatymo 98 straipsnio 3 dalyje reikalaujama informacija, t. y. duomenys apie tai, kad pareiškėjas 2007 m. liepos 4 d. baudžiamuoju įsakymu yra pripažintas kaltu dėl nusikalstamos veikos, numatytos Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 245 straipsnyje, negali būti vertinama kaip pareiškinių dokumentas Seimo rinkimų įstatymo prasme, kadangi ji pateikta, pasibaigus Seimo rinkimų įstatymo 38 straipsnio 4 dalyje numatytam terminui. Seimo rinkimų įstatymo 98 straipsnio 3 dalyje nustatytos informacijos pateikimas tokioje anketoje, kuri pagal Seimo rinkimų įstatymą nėra laikoma pareiškiniu dokumentu, negali būti vertinamas, kaip tinkamas kandidato į Seimo narius pareigos viešai paskelbti duomenis apie padarytas nusikalstamas veikas įvykdymas. Kadangi pareiškėjas Komisijai pateiktoje 2016 m. birželio 6 d. kandidato į Seimo narius anketoje nenurodė Seimo rinkimų įstatymo 98 straipsnio 3 dalyje nustatytos informacijos, o pareiškėjo Komisijai pateikta 2016 m. birželio 6 d. kandidato į Seimo narius anketa nėra pareiškinių dokumentas, LVAT teisėjų kolegija pripažino, kad tokioje situacijoje turėjo būti taikoma Seimo rinkimų įstatymo 98 straipsnio 4 dalis, 39 straipsnio 6 dalis ir registravimas kandidatu į Seimo narius turėjo būti panaikintas.

Įvertinusi tai, kas išdėstyta, LVAT teisėjų kolegija pripažino, kad Komisija tinkamai taikė Seimo rinkimų įstatymo normas, todėl pareiškėjo registravimą kandidatu į Seimo narius panaikino teisėtai ir pagrįstai.

2016 m. rugsėjo 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. R-3-624/2016

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00024-2016-3

Procesinio sprendimo kategorija 18.1

[Prieiga internete](#)

Dėl politinės partijos teisės atšaukti savo iškeltą kandidatą

Apžvelgiamu atveju pareiškėja prašė teismo panaikinti Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – Komisija) sprendimą, kuriuo pagal politinės partijos „Drąsos kelias“ pareiškimą nuspręsta

panaikinti kandidatės į Lietuvos Respublikos Seimą registravimą vienmandatėje ir daugiamandatėje apygardose. Pareiškėja skunde nurodė, kad Komisijos pirmininkas be jos žinios nutarė panaikinti jos, kaip kandidatės, registravimą, remdamasis politinės partijos „Drąsos kelias“ (kuri buvo iškėlusį pareiškėjos kandidatūrą) ir kitų kandidatų pranešimais. Pareiškėjos teigimu, ginčytas Komisijos sprendimas priimtas nesant įstatyme nustatytų pagrindų, jį priimant turėjo būti kviečiamas asmuo, kurio pareiškiniai dokumentai yra atšaukiami. Pagal Seimo rinkimų įstatymo 44 straipsnio 1 dalį, partija gali atsiimti tik savo pareiškinius dokumentus.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad Seimo rinkimų įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog kandidatus į Seimo narius gali kelti apygardose partija, įregistruota pagal Lietuvos Respublikos politinių partijų įstatymą. Daugiamandatėje rinkimų apygardoje partija kandidatus į Seimo narius kelia pateikdama kandidatų sąrašą, kuriame kandidatai surašyti iš jos nustatytos eilės. Teisė atšaukti ar papildyti rinkimų pareiškinius dokumentus įtvirtinta Seimo rinkimų įstatymo 44 straipsnyje, kurio 1 dalyje numatyta, jog partija ar rinkimų koalicija, taip pat pilietis, iškeltas ar išsikėlęs kandidatu į Seimo narius vienmandatėje rinkimų apygardoje arba politinės organizacijos sąraše, bet kuriuo metu patys gali paskelbti savo pareiškinius dokumentus visiškai ar iš dalies atšauktais, tačiau ne vėliau kaip likus 28 dienoms iki rinkimų. Partija ar rinkimų koalicija Komisijai tai praneša pareiškimu, pilietis – pareiškimu, patvirtintu notarine tvarka, ir apie tai yra informuojami atitinkami atstovai rinkimams Komisijoje.

Byloje susiklosčiusi situacija sudarė pagrindą daryti išvadą, kad politinė partija „Drąsos kelias“, pateikdama pranešimą Komisijai dėl politinės partijos „Drąsos kelias“ iškeltos kandidatės į Seimo narius K. S. atšaukimo, pasinaudojo Seimo rinkimų įstatymo 44 straipsnio 1 dalyje politinėms partijoms suteikta teise savo pareiškinius dokumentus paskelbti iš dalies atšauktais. LVAT teisėjų kolegija išaiškino, kad politinei partijai įteikus Komisijai pareiškinius dokumentus (pareiškimą dalyvauti rinkimuose, savo registracijos dokumentų nuorašą, taip pat daugiamandatėje rinkimų apygardoje keliamų kandidatų sąrašą, kandidatų, keliamų vienmandatėse rinkimų apygardose sąrašą ir kt.), politinė partija turi teisę savo pareiškinius dokumentus paskelbti visiškai ar iš dalies atšauktais. Tai reiškia, kad pareiškėjos argumentai, jog jos pareiškinių dokumentų už ją niekas, neturėdamas įgaliojimo, atsiimti negali, yra nepagrįsti.

Dėl pareiškėjos argumento, susijusio su jos nedalyvavimu Komisijos posėdyje, byloje nurodyta, kad Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 11 straipsnis suinteresuotiems Komisijos posėdžiais ir juose svarstomais klausimais asmenims suteikia plačias ir įvairias galimybes sužinoti apie šios komisijos posėdžius, juose dalyvauti, stebėti jų eigą ir sužinoti rezultatus. Iš bylos duomenų nustatyta, jog klausimas dėl K. S. pareiškinių dokumentų atšaukimo buvo svarstomas 2016 m. rugsėjo 7 d. 16.00 Komisijos posėdyje. Komisijos darbotvarkė buvo viešai paskelbta Komisijos interneto svetainėje (www.vrk.lt). Taigi vertinta, kad pareiškėja turėjo galimybę susipažinti su Komisijos skelbiama informacija. Pareiškėjos paaiškinimai taip pat patvirtina, kad ji susipažino su minėta viešai skelbiama informacija. Be to, teisės aktuose nėra nustatyta, jog sprendama dėl kandidato registravimo panaikinimo pareiškimo pareiškinius dokumentus paskelbti visiškai ar iš dalies atšauktais pagrindu, Komisija turi atlikti aplinkybių vertinimą ir nustatyti, dėl kokių priežasčių ir ar pagrįstai tai buvo padaryta bei kviešti į posėdį asmenį (kandidatą), su kuriuo pareiškinių dokumentų dalies atšaukimas yra susijęs. Taigi įstatymas nenustato Komisijai pareigos asmeniškai informuoti asmenį (kandidatą į Seimo narius) apie Komisijos posėdį, kuriame sprendžiamas jo registravimo panaikinimas, politinei partijai pareiškinius dokumentus paskelbiant visiškai ar iš dalies atšauktais.

Atsižvelgusi į tai, kas išdėstyta, LVAT teisėjų kolegija pareiškėjos skundą atmetė.

2016 m. rugsėjo 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. R-5-602/2016

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00026-2016-5

Procesinio sprendimo kategorija 18.1

[Prieiga internete](#)

Dėl kandidatams į Seimą vienmandatėse rinkimų apygardose skirtų laidų transliavimo per televiziją ir internetu

Šioje byloje pareiškėjai teismo prašė, be kita ko, pripažinti neteisėtais Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – Komisija) veiksmus, kuriais buvo sudarytas komercinės televizijos diskusijų laidų, skirtų 2016 m. spalio 9 d. Seimo rinkimų agitacijai vienmandatėse apygardose, grafikas,

paskelbtas Komisijos oficialioje interneto svetainėje adresu <http://www.vrk.lt/agitacija-2016>, ir kuriais pareiškėjams bei kitiems vienmandatėse apygardose save išsikėlusiems kandidatams ribojama teisė nemokamai naudotis Lietuvos nacionaliniu radiju ir televizija bei taikoma diskriminacinė laidų transliavimo tvarka, numatant šių laidų transliavimą tik internetu, o ne įprastais radijo ir televizijos kanalais.

Apžvelgiamoje byloje, be kita ko, vadovautasi Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 51 straipsnio 1 dalies nuostatomis, pagal kurias Komisijai paskelbus kandidatus ir kandidatų sąrašus, kandidatams suteikiama teisė nemokamai naudotis Lietuvos nacionaliniu radiju ir televizija. Rinkimų agitacijai skirtų laidų rengimo taisyklės tvirtina, konkrečią Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos laidų trukmę ir laiką nustato Komisija, suderinusi su Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos vadovu. Ji taip pat paskirsto laidų laiką taip, kad nebūtų pažeisti šie lygiateisiškumo principai: tarp kandidatų sąrašų daugiamandatėje rinkimų apygardoje; tarp vienmنداčių rinkimų apygardų; tarp kandidatų vienmandatėje rinkimų apygardoje.

LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad Komisijos priimtais poįstatyminiais teisės aktais nustatytos laidų, skirtų 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų agitacijai, rengimo taisyklės neužtikrina galimybės kandidatams į Seimo narius vienmandatėse apygardose naudotis Lietuvos nacionaliniu radiju ir televizija, kaip tai nustatyta Seimo rinkimų įstatymo 46 straipsnio 1 dalyje ir 51 straipsnio 1 dalyje. Pažymėta, kad pareiškėjų ginčyti Komisijos veiksmai atlikti, vadovaujantis Komisijos 2016 m. rugsėjo 7 d. sprendimu Nr. Sp-188 patvirtintomis Televizijos diskusijų laidų, skirtų 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų agitacijai vienmandatėse rinkimų apygardose, rengimo taisyklėmis (toliau – Kitų televizijų laidų taisyklės). Šios taisyklės yra poįstatyminis teisės aktas, todėl siekiant atskleisti jame įtvirtintų nuostatų esmę bei prasmę, būtina vadovautis aukštesnės galios teisės aktais, kurie yra nukreipti į aptariamų santykių teisinį reguliavimą. Komisijos veiksmų paskirstant laidų laiką juridiniu pagrindu negalėjo būti Kitų televizijų laidų taisyklės, kadangi šias taisykles atitinkantys Komisijos veiksmai neužtikrina Seimo rinkimų įstatymo 51 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos visų kandidatų teisės naudotis Lietuvos nacionaliniu radiju ir televizija bei pažeidžia Seimo rinkimų įstatymo 46 straipsnio 1 dalyje reglamentuotą kandidatų į Seimo narius lygią teisę kalbėti valstybinėse visuomenės informavimo priemonėse ir skelbti savo rinkimų programą.

Seimo rinkimų įstatymo reglamentuota Komisijos pareiga skirstant laidų laiką nepažeisti lygiateisiškumo principo atskirų grupių kandidatų atžvilgiu leidžia Komisijai nustatyti nevienodos apimties Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos laidų trukmę ir laiką atskiroms kandidatų grupėms taip, kad nebūtų pažeisti lygiateisiškumo principai. Tačiau tokia įstatyme numatyta Komisijos pareiga užtikrinti lygiateisiškumo principą atskiroms kandidatų grupėms nesuteikia teisės Komisijai absoliučiai apriboti galimybę vienai kandidatų grupei pasinaudoti įstatymo suteikta teise, t. y. nemokamai naudotis Lietuvos nacionaliniu radiju ir televizija. Taigi Komisija, nustatydamą ir paskelbdama savo oficialioje interneto svetainėje komercinės televizijos diskusijų laidų, skirtų 2016 m. spalio 9 d. Seimo rinkimų agitacijai vienmandatėse apygardose, grafiką, pagal kurį laidos, kuriose nustatytas laikas dalyvauti, be kita ko, ir pareiškėjams, transliuojamos tik per interneto televizijos svetaines, nesudarant galimybės pareiškėjams pasinaudoti Lietuvos nacionaliniu radiju ir televizija, neužtikrina pareiškėjams Seimo rinkimų įstatymo 51 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos teisės nemokamai naudotis Lietuvos nacionaliniu radiju ir televizija bei pažeidė Seimo rinkimų įstatymo 46 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą kandidatų lygią teisę kalbėti valstybinėse visuomenės informavimo priemonėse ir skelbti savo rinkimų programą.

LVAT nutartimi Komisijos veiksmai, kuriais kandidatams į Seimo narius vienmandatėse apygardose nebuvo užtikrinta Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 46 straipsnio 1 dalyje numatyta teisė kalbėti valstybinėse visuomenės informavimo priemonėse ir skelbti savo rinkimų programą bei 51 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta teisė nemokamai naudotis Lietuvos nacionaliniu radiju ir televizija, pripažinti neteisėtais.

Pareiškėjai taip pat prašė įpareigoti Komisiją sudaryti naują radijo ir televizijos laidų, skirtų 2016 m. spalio 9 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų agitacijai, grafiką ir transliavimo tvarką. LVAT šį pareiškėjų reikalavimą tenkino iš dalies. Pareiškėjų, kaip kandidatų į Seimo narius vienmandatėse rinkimų apygardose, teisė nemokamai naudotis Lietuvos nacionaliniu radiju ir televizija apimtis bei realizavimo būdas nebūtinai turi atitikti tas pačias sąlygas, kurios sudaromos kandidatams į Seimo narius daugiamandatėje rinkimų apygardoje, todėl Komisija įpareigota sudaryti galimybę kandidatams į Seimo narius vienmandatėse apygardose pasinaudoti Seimo rinkimų įstatymo 51 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta teise nemokamai naudotis Lietuvos nacionaliniu radiju ir televizija.

2016 m. rugsėjo 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. R-6-552/2016
Teismo proceso Nr. 3-66-3-00027-2016-6
Procesinio sprendimo kategorija 18.1
[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

55. Teismo kompetencija

55.1. Administracinių bylų priskirtinumas teismui

Dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos atsakymo nagrinėti skundą

Pagrindinėje byloje keliamas ginčas dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos sprendimo, kuriame nurodyta, kad pareiškėjos skundo dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo pirmininkės galbūt pažeisto Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo tvarkant pareiškėjos asmens duomenis nagrinėjimas nepriskirtinas Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos kompetencijai.

Specialioji teisėjų kolegija nurodė, kad Administracinių teisės pažeidimų kodekso 259¹ straipsnyje nustatyta, jog Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pareigūnai turi teisę surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus už šiame kodekse nustatytus administracinius teisės pažeidimus.

Ginčijamas sprendimas buvo priimtas, atsižvelgiant į pareiškėjos skundą dėl jos atžvilgiu galbūt padaryto administracinio teisės pažeidimo, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai veikiant kaip institucijai, pagal Administracinių teisės pažeidimų kodekso 259¹ straipsnį įgaliotai surašyti administracinio teisės pažeidimo protokolus už šiame straipsnyje nurodytų administracinių teisės pažeidimų, susijusių su neteisėtu asmens duomenų tvarkymu, padarymą. Ginčijamu sprendimu iš esmės buvo atsisakyta pradėti administracinio teisės pažeidimo bylos teiseną motyvuojant tuo, jog Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija nėra kompetentinga nagrinėti pareiškėjos skundą. Remiantis Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi, administracinių teisės pažeidimų bylas nagrinėja bendrosios kompetencijos teismai, todėl aptariamas ginčas yra teisingas bendrosios kompetencijos teismui.

2016 m. rugsėjo 14 d. specialiosios teisėjų kolegijos nutartis teisingumo byloje Nr. T-81/2016
Teismo proceso Nr. 4-52-3-00678-2015-3
Procesinio sprendimo kategorija 3.1.2.5
[Prieiga internete](#)

Dėl žalos, siejamos su Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos veiksmais, advokatui tiekiant teises paslaugas, atlyginimo

Apžvelgiamu atveju pagrindinėje byloje pareiškėjas su skundu kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą, prašydamas priteisti iš Lietuvos valstybės, atstovaujamos Vilniaus valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos, ir advokato J. L., po 2 500 Eur neturtinei žalai atlyginti už administracinėje byloje nesuteiktas teises paslaugas.

Specialioji teisėjų kolegija nurodė, kad advokato veikla yra teisiųjų paslaugų teikimas. Advokatas nėra viešojo administravimo subjektas ir jo veikla nėra viešasis administravimas, tad ginčai dėl žalos atlyginimo, kurios atsiradimas kildinamas iš advokatų veiklos teikiant valstybės garantuojamą antrinę teisinę pagalbą, yra civilinio teisinio pobūdžio ir nagrinėtini bendrosios kompetencijos teismuose. Tuo atveju, jei žalos atsiradimas kildinamas iš valstybės garantuojamos teisinės pagalbos viešojo administravimo srityje priimtų sprendimų, byla nagrinėtina administraciniame teisme. Nagrinėjamu atveju reikalavimas atlyginti neturtinę žalą siejamas su advokato veikla teikiant pareiškėjui teises paslaugas, t. y. valstybės garantuojamą teisinę pagalbą administracinėje byloje. Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos veiksmų teisėtumo įvertinimas yra susijęs su minėtų advokato veiksmų įvertinimu, todėl šioje byloje vyraujančiais (dominuojančiais) santykiais pripažintini civiliniai teisiniai santykiai (Administracinių bylų teisenos įstatymo 22 str. 2 d.) ir ginčas nagrinėtinas bendrosios kompetencijos teisme.

2016 m. rugsėjo 21 d. specialiosios teisėjų kolegijos nutartis teisingumo byloje Nr. T-65/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02585-2015-1

Procesinio sprendimo kategorija 94.5

[Prieiga internete](#)

59. Teismo išlaidos

Dėl teismo išlaidų atlyginimo viešojo administravimo subjektams už dokumentų vertimo į valstybinę lietuvių kalbą paslaugas

Aptariamu atveju ginčas kilo dėl pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria atsakovui Studijų kokybės vertinimo centrui (toliau – atsakovas, Centras) iš pareiškėjo VŠĮ Utenos kolegijos (toliau – pareiškėjas) priteistas bylinėjimosi išlaidų atlyginimas (728,72 Eur) už į bylą pateiktų dokumentų vertimo į lietuvių kalbą paslaugas, teisėtumo ir pagrįstumo.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, jog nors Administracinių bylų teisenos įstatymo (1999 m. sausio 14 d. įstatymo Nr. VIII-1029 redakcija) 43–45 straipsniuose nėra eksplicitiškai įtvirtintas teismo išlaidų už į bylą pateiktų dokumentų vertimą atlyginimas, išlaidos už dokumentų vertimą priskiriamos prie su bylos nagrinėjimu teisme ir jos paruošimu teismui susijusių išlaidų, kurios yra priteistinos bylą laimėjusiai šaliai. Taip pat akcentuota, jog viešojo administravimo subjektai taip pat turi teisę gauti teismo išlaidų už į bylą pateiktų dokumentų vertimą į valstybinę lietuvių kalbą atlyginimą, tačiau, įvertinus LVAT praktiką šiuo aspektu, matyti, jog sprendžiant dėl tokių išlaidų atlyginimo yra vertinamos įvairios su tokių dokumentų pateikimu susijusios aplinkybės.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad sisteminis Administracinių bylų teisenos įstatymo 43–45 straipsnių, Viešojo administravimo įstatymo 32 straipsnio, Valstybinės kalbos įstatymo 4–5 straipsnių ir Konstitucinio Teismo jurisprudencijos valstybinės lietuvių kalbos aspektu aiškinimas, pareiga įvertinti bylinėjimosi išlaidų pagrįstumo ir būtinumo kriterijus, priešastinį ryšį tarp nagrinėjamos administracinės bylos ir bylinėjimosi išlaidų bei laikytis teisingumo, protingumo, sąžiningumo principų suponuoja, kad administracinis teismas, sprenddamas, ar priteisti viešojo administravimo subjekto naudai teismo išlaidas už dokumentų vertimą į valstybinę lietuvių kalbą, turi atsižvelgti į bylos pobūdį ir kiekvienu atveju kompleksškai įvertinti, ar į bylą pateikti išversti dokumentai, už kurių vertimą viešojo administravimo subjektas prašo priteisti teismo išlaidas, nėra administraciniame teisme ginčijamo viešojo administravimo subjekto administracinio sprendimo parengimo procedūros neatskiriama dalis ir ar tokie dokumentai neturėjo būti išversti į valstybinę lietuvių kalbą dar prieš pateikiant juos teismui, atsižvelgiant į viešojo administravimo subjektams keliamą reikalavimą dokumentus tvarkyti valstybine lietuvių kalba.

Toks kriterijus nustatytas įvertinus ir tai, jog LVAT praktikoje nuosekliai laikomasi nuostatos, kad administraciniame procese turi būti ieškoma pusiausvyros, jog bylinėjimosi išlaidų paskirstymas taptų teisę į teisminę gynybą užtikrinančia, o ne ribojančia priemone, kad būtų užtikrinamas proceso šalių lygiateisiškumas, apsaugoma nuo piktnaudžiavimo administraciniu procesu.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija apibendrino, jog sprendžiant dėl teismo išlaidų atlyginimo viešojo administravimo subjektui už į bylą pateiktų dokumentų vertimą į valstybinę lietuvių kalbą, administraciniam teismui būtina įvertinti ne tik tai, ar į bylą pateikti išversti dokumentai yra susiję su nagrinėjama byla ir buvo panaudoti būtent nagrinėjamai bylai bei nebuvo panaudoti kitose bylose, ar jie susiję tik su pareiškėju, ar viešojo administravimo subjektas su ginču susijusių medžiagą pateikė vykdydamas teismo įpareigojimą; taip pat, ar nėra duomenų, jog dėl dokumentų vertimo viešojo administravimo subjektas buvo kreipęsis į vertėją anksčiau, nei buvo gautas teismo įpareigojimas pateikti dokumentus, ar viešojo administravimo subjekto pateiktų išverstų dokumentų jau anksčiau byloje kartu su savo skundu nebuvo pateikęs pareiškėjas, ar yra duomenų, iš kurių būtų galima spręsti, jog pareiškėjas su skundu pateikė netinkamą dokumento vertimą, ar už dokumentų vertimą buvo sumokėta per didelė suma. Sprendžiant tokį klausimą administraciniam teismui yra būtina įvertinti ir anksčiau apžvelgtą kriterijų.

Pasisakydama dėl byloje kilusio ginčo esmės, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad Studijų kokybės vertinimo centro Utenos kolegijos studijų programos Informacinių sistemų technologijos (653E15007) vertinimo išvados (toliau – ir Studijų programos vertinimo išvados) laikytinos byloje ginčyto individualaus administracinio akto sudedamąja (motyvuojamąja) dalimi. Dėl to Studijų programos vertinimo išvados turėjo būti išverstos į valstybinę lietuvių kalbą priimant byloje ginčytą individualų administracinį aktą. Be to, savo praktikoje LVAT yra konstatavęs, jog aukštoji mokykla turi teisę su ja susijusią informaciją

gauti valstybine kalba, taip pat teisę pastabas dėl užsienio ekspertų įvykdyto universiteto veiklos vertinimo pateikti valstybine kalba, o dokumentas (užsienio ekspertų išvados dėl universiteto veiklos vertinimo), kuris yra siunčiamas atitinkamai aukštajai mokyklai, kad ji dėl jo pateiktų savo pastebėjimus, turi būti surašytas valstybine kalba (žr. 2014 m. kovo 21 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-96/2014). Taigi šiuo atveju atsakovo Centro prašymas atlyginti teismo išlaidas už Studijų programos vertinimo išvadų vertimą neatitiko teismo išlaidų už dokumentų vertimą atlyginimui viešojo administravimo subjektui keliamų sąlygų, kadangi toks dokumentas turėjo būti išverstas į lietuvių kalbą dar prieš pateikiant jį teismui. Kita vertus, bylos duomenimis patvirtinta, jog Studijų programos vertinimo išvados buvo išverstos į lietuvių kalbą dar prieš bylos nagrinėjimą teisme.

Atsižvelgdama į Studijų vertinimo komisijos statusą, jos vaidmenį Studijų programos vertinimo išvados svarstymo procedūroje, LVAT išplėstinė teisėjų kolegija vertino, kad svarstant ekspertų parengtas Studijų programos vertinimo išvadas, turėjo būti laikomasi valstybinės lietuvių kalbos reikalavimų (Valstybinės kalbos įstatymo 4–5 str.), dėl to paaiškinimai Studijų vertinimo komisijai, kurie laikytini neatskiriama sprendimo priėmimo procedūros dėl pritarimo Studijų programos vertinimo išvadoms dalimi, turėjo būti pateikti lietuvių kalba. Įvertinus tai, išlaidų atlyginimas viešojo administravimo subjektui už šio dokumento vertimo paslaugas nepriteistas.

LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, šiuo atveju Studijų programų apeliacinėje komisijoje taip pat turėjo būti laikomasi valstybinės lietuvių kalbos reikalavimų (Valstybinės kalbos įstatymo 4–5 str.) ir paaiškinimai šiai komisijai turėjo būti pateikti lietuvių kalba, kadangi jie laikytini neatskiriama Studijų programų apeliacinės komisijos 2014 m. gruodžio 12 d. sprendimo parengimo procedūros dalimi. Dėl to jie turėjo būti išversti į lietuvių kalbą dar prieš pradėdant bylą nagrinėti teisme. Taigi išlaidų atlyginimas viešojo administravimo subjektui už šio dokumento vertimo paslaugas taip pat nepriteistas.

Nustatyta, jog byloje pateiktų asmenų – ekspertų – gyvenimo aprašymai buvo reikalingi ekspertų atrankos atlikimui ir ekspertų grupės sudarymui, dėl šios priežasties ekspertų parengti ir Centrai pateikti gyvenimo aprašymai vertinti kaip Centro paskelbto ekspertų atrankos sandorio dalis. Atsižvelgiant į valstybinės kalbos reikalavimą, keliamą sandorių sudarymui (Valstybinės kalbos įstatymo 9 str.), laikyta, jog ekspertų gyvenimo aprašymai turėjo būti išversti į lietuvių kalbą dar prieš pradėdant nagrinėti bylą, dėl to prašymo dalis dėl išlaidų atlyginimo už gyvenimo aprašymų vertimus neatitiko teismo išlaidų atlyginimui keliamų pagrįstumo ir būtinumo kriterijų, taigi šios išlaidos taip pat neatlygintos.

Išlaidos, patirtos dėl kitų dokumentų vertimo į lietuvių kalbą, atlygintos atsakovui, kadangi kiti dokumentai nelaikyti ginčytų individualių administracinių aktų parengimo procedūros neatskiriama dalimi ir nebuvo pagrindo vertinti, jog prieš bylos nagrinėjimą teisme jie turėjo būti išversti į valstybinę lietuvių kalbą. Taip pat šie dokumentai atitiko ir kitas tokių teismo išlaidų atlyginimui keliamas sąlygas ir prielaidas.

Pirmosios instancijos teismo nutartis pakeista.

2016 m. rugsėjo 7 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. AS-473-492/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00650-2015-2

Procesinio sprendimo kategorija 59

[Prieiga internete](#)

Dėl atvejų, kuomet nelaikoma, jog atsakovas pareiškėjo reikalavimą patenkino geruoju

Aptariamam atveju buvo tikrinamas pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria buvo netenkintas pareiškėjo UAB „Bendita“ prašymas dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo, pareiškėjui atsisakius skundo, teisėtumas ir pagrįstumas.

Administracinių bylų teisenos įstatymo (1999 m. sausio 14 d. įstatymo Nr. VIII-1029 redakcija) 44 straipsnio 3 dalis nustato, kad šio straipsnio 2 dalyje numatyta pareiškėjo teisė reikalauti išlaidų atlyginimo išlieka ir tuo atveju, kai pareiškėjas atsisako prašymo (skundo) dėl to, kad atsakovas geruoju patenkina jo reikalavimą padavus prašymą (skundą) teismui. Šiuo aspektu esminės reikšmės neturi tai, kokie vidiniai motyvai paskatino atsakovą geruoju patenkinti pareiškėjo reikalavimą. Esminė aplinkybė yra ta, kad *de facto* reikalavimas buvo patenkintas tik po to, kai pareiškėjas kreipėsi į teismą (2011 m. rugpjūčio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS⁸⁵⁸-596/2011, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis Nr. 22, 2012 m., 369–374 p., 2011 m. gruodžio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS⁸²²-774/2011).

Šioje byloje susiklostė specifinė faktinė situacija: 2016 m. vasario 25 d. pareiškėjas kreipėsi į administracinį teismą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – atsakovas, VMI) 2016 m. sausio 21 d. nurodymo Nr. (21.75-32)FR0706-640 panaikinimo, o 2016 m. vasario 25 d. aktu VMI siekiamą apskųsti aktą panaikino, apie tai informuodama pareiškėją, kuris šią informaciją gavo 2016 m. vasario 29 d. Pareiškėjo skundas teisme priimtas nagrinėti tik 2016 m. gegužės 3 d. – per visą šį laiką nuo skundo padavimo iki jo priėmimo nagrinėti teisme (vyko bylos nagrinėjimas pagal pareiškėjo atskirąjį skundą), pareiškėjui buvo žinoma apie tai, kad atsakovas panaikino ginčijamą nurodymą, tačiau pareiškėjas jokių veiksmų nesiėmė.

LVAT pažymėjo, kad atsakovas apie prasidėjusį teisminį procesą, t. y. apie teisme priimtą pareiškėjo skundą, buvo informuotas tik 2016 m. gegužės 3 d. Vilniaus apygardos administracinio teismo nutartimi, todėl pagal byloje esančius duomenis teisėjų kolegija negalėjo spręsti, jog atsakovui galėjo būti žinoma apie pareiškėjo teisme pareikštus reikalavimus. Juo labiau kad byloje taip pat nebuvo duomenų apie tai, jog pareiškėjas būtų kreipęsis į atsakovą dėl nurodymo panaikinimo – 2016 m. vasario 3 d. pareiškėjas atsakovui pateikė prašymą patikslinti nurodymą ir pratęsti jo įvykdymo terminą. Nelogiška būtų teigti, jog skundo reikalavimas panaikinti ginčijamą nurodymą buvo patenkintas geruoju, kai apie tokį reikalavimą atsakovui apskritai nebuvo žinoma.

Konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas, netenkindamas pareiškėjo prašymo priteisti bylinėjimosi išlaidas, priėmė teisėtą ir pagrįstą nutartį.

2016 m. rugsėjo 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-654-438/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00827-2016-9

Procesinio sprendimo kategorija 59

[Prieiga internete](#)

Kitoje byloje nagrinėtas pirmosios instancijos teismo nutarties dalies, kuria pareiškėjui UAB „NT panorama“ iš atsakovo Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Vilniaus AVMI, atsakovas) priteistas sumokėtas žyminis mokestis, atsakovui geruoju patenkinus pareiškėjo reikalavimą, teisėtumas ir pagrįstumas.

Pareiškėjas UAB „NT panorama“ pateikė teismui skundą, kuriame prašė panaikinti Vilniaus AVMI 2016 m. sausio 13 d. sprendimą Nr. (17.26-40) RES-6849 „Dėl įregistravimo pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų“ ir įpareigoti atsakovą prašymą dėl UAB „NT panorama“ įregistravimo į PVM mokėtojų registrą išnagrinėti iš naujo bei įregistruoti UAB „NT panorama“ į minėtą registrą. 2016 m. balandžio 8 d. gautas pareiškėjo 2016 m. balandžio 8 d. pranešimas „Dėl skundo atsisakymo“, kuriame jis nurodė, jog atsisako skundo šioje administracinėje byloje ir prašo priteisti sumokėtą žyminį mokestį.

LVAT nustatė, kad šiuo atveju pareiškėjo reikalavimas buvo patenkintas dėl to, kad jis 2016 m. vasario 29 d. pateikė antrą prašymą dėl įregistravimo PVM mokėtoju, prie kurio pridėjo visus reikiamus dokumentus. Atsižvelgdama į tai, Vilniaus AVMI 2016 m. kovo 10 d. sprendimu Nr. (17.26-40)RES-44666 įregistravo pareiškėją PVM mokėtoju. Kadangi Vilniaus AVMI 2016 m. sausio 13 d. sprendimas Nr. (17.26-40) RES-6849 „Dėl įregistravimo pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų“ buvo neigiamas dėl to, jog pareiškėjas nebuvo pateikęs visų reikiamų dokumentų, LVAT teisėjų kolegija vertino, jog naujo sprendimo priėmimas pasikeitus aplinkybėms šiuo atveju nelaikytinas pareiškėjo reikalavimo patenkinimu geruoju. Įvertinus byloje nustatytas aplinkybes, nebuvo pagrindo teigti, kad atsakovas dėsė imtis veiksmų, patenkinančių pareiškėjo reikalavimus, ir jų ėmėsi tik tuomet, kai pareiškėjas kreipėsi į teismą.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, nurodytos faktinės aplinkybės nesudaro pagrindo susiklosčiusios situacijos vertinti kaip atitinkančios Administracinių bylų teisenos įstatymo (1999 m. sausio 14 d. įstatymo Nr. VIII-1029 redakcija) 44 straipsnio 3 dalies nuostatas, suteikiančias pareiškėjui teisę į patirtų išlaidų atlyginimą. Dėl to konstatuota, jog pareiškėjo prašymas atlyginti bylinėjimosi išlaidas yra nepagrįstas, atsakovo atskirasis skundas tenkintas, o pirmosios instancijos teismo nutarties dalis panaikinta ir pareiškėjo prašymas atmestas.

2016 m. rugsėjo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-595-602/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00716-2016-6

Procesinio sprendimo kategorija 59

[Prieiga internete](#)

61. Procesiniai terminai

61.2. Termino atnaujinimas

Dėl Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalo veiklos sutrikimų, kaip termino apeliaciniam skundai paduoti praleidimo priežasties

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria netenkintas pareiškėjo prašymas atnaujinti terminą apeliaciniam skundai paduoti ir atsisakyta priimti pareiškėjo apeliacinį skundą, teisėtumo ir pagrįstumo.

Nustatyta, kad pareiškėjas apeliacinį skundą pateikė praleidęs įstatyme nustatytą terminą 5 su puse valandos, nurodydamas, jog Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalas paskutinėmis termino apeliaciniam skundai paduoti valandomis neveikė sklandžiai, ir pareiškėjo atstovas negalėjo įkelti procesinio dokumento.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi dažnus Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalo veiklos sutrikimus, tai, kad pareiškėjas negalėjo konsultuotis dėl portalo veiklos sutrikimų, nes po darbo valandų neveikė konsultacijų numeris, be to, tai, kad į jo laiškus dėl veiklos sutrikimų nebuvo atsakyta, konstatavo, kad minėtos aplinkybės kartu su nežymia termino praleidimo trukme vertintinos kaip pakankamas pagrindas spręsti dėl praleisto apeliacinio skundo padavimo termino atnaujinimo. Pagal Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, kadangi asmens teisės turi būti ginamos efektyviai, informacinės sistemos nepakankamos techninės galimybės, kurios tiesiogiai susijusios su asmens teisių ir pareigų įgyvendinimu, negali būti kliūtis įgyvendinti teisės aktais garantuojamas teises (2014 m. gegužės 19 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-660/2014). Todėl minėtas aplinkybes LVAT įvertino kaip objektyvias ir nepriklausančias nuo pareiškėjo valios priežastis, pateisinančias nežymų termino praleidimą.

Pareiškėjo prašymas atnaujinti apeliacinio skundo padavimo terminą patenkintas.

2016 m. rugsėjo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-586-602/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00197-2016-9

Procesinio sprendimo kategorija 61.2

[Prieiga internete](#)

Dėl termino praleidimo pirmosios instancijos teismui neteislingai nurodžius terminą apeliaciniam skundai paduoti

Nagrinėjamoje byloje pareiškėjai LVAT pateikė apeliacinį skundą, kuriuo prašoma panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą dėl papildomos apsaugos pareiškėjams nesuteikimo ir pareiškėjų skundą tenkinti arba grąžinti bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo. LVAT nutartimi pareiškėjams buvo pasiūlyta per keturiolika dienų nuo nutarties nuorašo gavimo dienos pašalinti nurodytą apeliacinio skundo trūkumą – pateikti tinkamai suformuluotą prašymą atnaujinti praleistą terminą apeliaciniam skundai pateikti, nes nagrinėjamoje byloje terminas apeliaciniam skundai paduoti skaičiuotinas vadovaujantis Įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties, o ne Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) normomis, todėl apeliacinis skundas galėjo būti paduotas per keturiolika dienų, o ne vieną mėnesį.

Pareiškėjai nurodė, kad pirmosios instancijos teismo sprendimo rezoliucinėje dalyje pats teismas nurodė, kad apeliacine tvarka jis gali būti apskūstas per vieną mėnesį. Be to, vykusio teismo posėdžio metu bylą nagrinėjęs teismas taip pat pareiškėjams akcentavo, kad yra pasikeitęs ABTĮ ir sprendimo apskundimui yra nustatytas ilgesnis, t. y. vieno mėnesio, terminas, sprendimą apskūsti apeliacine tvarka. Pareiškėjai nematė pagrindo nepasitikėti teismu. Taigi apeliacinio skundo padavimo terminą pareiškėjai, kurie yra ne Lietuvos Respublikos piliečiai, nemoka valstybinės kalbos, praleido ne dėl savo kaltės.

LVAT nurodė, kad iš byloje esančių duomenų matyti, jog pirmosios instancijos teismas galbūt suklaidino pareiškėjus, kadangi skundžiamo sprendimo rezoliucinėje dalyje nurodė, jog apeliacine tvarka šis sprendimas gali būti apskūstas per vieną mėnesį nuo jo paskelbimo dienos. Kaip prašyme atnaujinti apeliacinio skundo padavimo terminą nurodė pareiškėjai, jie neturėjo pagrindo netikėti paties teismo pateiktu apskundimo tvarkos išaiškinimu. Apeliacinis skundas pateiktas nepraleidus teismo nurodyto vieno

mėnesio termino. LVAT nuomone, išdėstytos aplinkybės yra pakankamas pagrindas konstatuoti, kad pareiškėjai terminą apeliaciniam skundai dėl pirmosios instancijos teismo sprendimo paduoti praleido dėl svarbios priežasties.

Pareiškėjų prašymas atnaujinti apeliacinio skundo padavimo terminą tenkintas, apeliacinis skundas priimtas.

2016 m. rugsėjo 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eTA-137-756/2016

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01193-2016-6

Procesinio sprendimo kategorija 61.2

[Prieiga internete](#)